

Právo „přirozené“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2005](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2005](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 26. 11. 2005
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 26. 11. 2005

Právo „přirozené“

Je zvláštní, když se adjektivum „přirozený“ připojuje k „právu“; pokud aspoň trochu vnímáme etymologické významy slova „přirozený“, je zřejmé, že jde o něco, co je spojováno (a snad i spojeno) s „rozením“. O „právu“ však nemůžeme mluvit jako o něčem, co se rodí nebo co se zrodilo; je zřejmé, že obvykle máme na mysli člověka, kterému se nějaký „právo“ dostává hned při zrození. „Přirozenost“ tedy není vlastností práva, nýbrž je přivlastňováno člověku při jeho zrození. „Právo“ samo se však nerodí (jak se má za to), takže je poněkud nesmyslné je spojovat s nějakou FYSIS. Právo samo tedy není „od přírody“, ale „od přírody“ je udělováno, přivlastňováno, započítáváno člověku hned při jeho narození. Je-li tomu ovšem takto, pak se nemůžeme netázat, odkud se takové právo bere a jak (a eventuálně kým nebo čím) je spojováno s rodícím se člověkem, tj. jak mu je „přivlastňováno“. A již položení této otázky v sobě skrývá jistý předsudek, totiž že to právo tu „je“ už před narozením každého určitého člověka – a pak vyvstává nutně ještě další otázka, jaký je vlastně jeho ontologický (resp. neontologický) status. Tento předsudečný charakter zmíněné otázky má vysloveně platónské kořeny (i když přesně v té věci Platóna asi citovat nelze). – Ovšem důkladnému přezkoumání se musíme věnovat i v případě FYSIS.

(Písek, 051126–3.)